

Klasyfikacja budżetowa

Wydanie 4.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wprowadzenie

Niniejsza książka adresowana jest do osób zatrudnionych w jednostkach sektora finansów publicznych. Z założenia zespołu autorskiego ma ona również spełnić zgłaszane oczekiwania ze strony innych grup zawodowych: urzędników nadzoru obrachunkowego (RIO), inspektorów kontroli państwowej (NIK, KAS), audytorów wewnętrznych, jak również inspektorów kontroli zatrudnionych w organach administracji rządowej centralnej i terenowej.

Książkę kierujemy również do radców prawnych, którzy swoim podpisem na projektach uchwał i zarządzeń potwierdzają zgodność opiniowanego budżetu i jego zmian pod kątem tego, czy zakładane normy o planowanych dochodach oraz o limitach i uprawnieniach do ponoszenia wydatków zostały zapisane za pomocą właściwych podziałek klasyfikacyjnych. Treść książki dowodzi, że interpretacja i stosowanie zapisów prawa o klasyfikacji budżetowej (podziałek i treści rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji budżetowej) rządzi się typowymi regułami wykładni prawa, niewychodzącej poza przepisy aktów powszechnie obowiązujących wymienianych w art. 87–92 Konstytucji RP. Odróżnia to trudną do opanowania wiedzę o regułach rachunkowości od poznania zasad i norm umożliwiających samodzielne dobieranie podziałek klasyfikacyjnych dla dochodu, wydatku oraz przychodu lub rozchodu budżetu. Praktyka dowodzi, że wobec natłoku nowych regulacji prawnych to właśnie u prawników służby finansowe coraz częściej szukają wsparcia, aby ustalić podziałkę dla pozyskanego dochodu (np. ze zwrotu bonifikaty z tytułu upustu otrzymanego w cenie sprzedaży nieruchomości) lub planowanego wydatku (np. udzielenie darowizny z budżetu gminy na rzecz państwowej szkoły muzycznej I stopnia).

Kolejne wydanie książki „Klasyfikacja budżetowa” zbiega się z wejściem w życie **w dniu 28 lipca 2022 r.** rozporządzenia Ministra Finansów z 15.7.2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 27.7.2022 r. poz. 1571). Wprowadziło ono obowiązek przeprowadzenia zmiany w dekretacji na dowodach księgowych drogą zastosowania nowych „paragrafów ukraińskich”, począwszy od **24.2.2022 r.**, czyli od kiedy samorządy przystąpiły do udzielania pomocy ukraińskim uchodźcom (§ 4 pkt 2 rozporządzenia). Do **28.10.2022 r.** samorządy muszą zweryfikować klasyfikację w tegorocznym budżecie (§ 2 rozporządzenia), a tym samym poprawić klasyfikację w planach finansowych samorządowych jednostek i zakładów budżetowych. Pomocny w tym okaże się rozdział III książki, który wyjaśnia merytoryczne znaczenie każdej z nowych podziałek, jak również pkt 18 w rozdziale II, poświęcony klasyfikacji dochodów i wydatków na pomoc Ukrainie.

Tegoroczna edycja publikacji kierowana jest w szczególności do obchodzących 30. rocznicę istnienia regionalnych izb obrachunkowych. Przez nadzór nad gospodarką finansową samorządów, z mocy art. 171 ust. 2 Konstytucji RP, każda z 16 izb obrachunkowych gwarantuje w państwie

przestrzeganie reguł klasyfikacji budżetowej w podmiotach samorządowych, czyli w najliczniejszej grupie jednostek składających się na cały sektor finansów publicznych. Izby zapewniają poprawność klasyfikacji w podejmowanych przez samorządy aktach planowania budżetowego, w dokonywanej w nich ewidencji finansowej i w sprawozdawczości budżetowej. Poprawnie zapisane normy planowe, właściwie opisane dowody z operacji finansowych to prawidłowe dane dla statystyki, zarówno krajowej, jak i zagranicznej. Rzetelne dane są podstawą do właściwych decyzji zapadających w skali lokalnej, krajowej oraz w ramach organizacji, do których należy nasz kraj (np. UE, ONZ). Książka polecana jest w tym roku wszystkim członkom kolegów 16 izb obrachunkowych. Zakładamy, że treści w niej zamieszczone ułatwią przypisaną Państwu w art. 15 ust. 7 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych „realizację czynności nadzorczych i funkcji kontrolnych, niezawisłe, [przy] podległości jedynie ustawom [»aktom rangi ustawowej« wg wyroku NSA z 9.6.2021 r. – sygn. akt: I GSK 1637/2020]”. Książka wraz z innymi dostępnymi na rynku pozycjami powinna wesprzeć izby obrachunkowe w pełnieniu funkcji prewencji przed naruszeniem prawa w klasyfikacji budżetowej, co izby czynią w ramach szkoleń i instruktażu, w tym w trakcie weryfikacji poprawności klasyfikacji dekretacji na okazywanych dowodach księgowych. Wadliwa dekretacja wydatku np. remont w konfrontacji z rodzajem prac i planem finansowym może ujawnić np. poniesienie wydatku inwestycyjnego bez pokrycia w planie lub z faktycznym przekroczeniem obowiązującego limitu na inwestycje. Przy tego rodzaju ocenach bardzo pomocne okazać się mogą treści rozdziału I książki oraz odpowiedzi na pytania z rozdziału II.

Przybliżając niniejsze wydanie „Klasyfikacji budżetowej”, wyjaśniamy, że w rozdziale I zamieszczono uwagi dotyczące samej klasyfikacji i zasad jej stosowania (klasyfikowania). Dużo miejsca poświęcono doborowi odpowiednich podziałek rozdziałowych dokonywanemu według obowiązujących reguł tzw. Systemu Monitorowania Usług Publicznych (SMUP).

Drugi i najobszerniejszy rozdział zawiera pytania z praktyki finansowej, dotyczące klasyfikacji dochodu lub wydatku, z odpowiedziami ekspertów potwierdzającymi poprawność dobranej podziałki bądź wskazującymi podziałkę właściwą. Każda odpowiedź, czasami w postaci „dwugłosu ekspertów”, np. odnośnie do klasyfikacji wydatków na pomoc samorządom innych państw, w tym z terenu Ukrainy, zawiera uzasadnienie prawne prawidłowości wybranych podziałek. Wyjaśniono w ten sposób podstawę prawną pobieranego dochodu (należności) lub dokonywanego wydatku z tytułu realizacji określonego w ustawach zadania publicznego (rozdziału) oraz przedstawiono źródło dochodu lub formę wydatku (paragrafy). Odpowiadamy również na nurtujące wszystkich pytanie, jak zaklasyfikować dochody i wydatki gmin z tytułu ustanowionych w dniu wydania książki dodatków energetycznych i wypłat rekompensaty dla przedsiębiorców. Pytania i odpowiedzi pogrupowano według zagadnień praktycznych, jak np.: dotacje oraz inne nienabywcze wydatki transferowe (np. udzielane darowizny pieniężne), środki europejskie, dochody i wydatki z tytułu udzielania pomocy obywatelom Ukrainy, delegacje, dochody i wydatki związane z dysponowaniem środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, nowe podziałki dla klasyfikacji wynagrodzenia nauczycieli, klasyfikacja dochodów i wydatków z tytułu pomocy społecznej i polityki socjalnej oraz kosztów administracji wykonującej tego rodzaju zadania. Dzięki takiej konstrukcji **otrzymują Państwo szczegółowy komentarz do paragrafów klasyfikacji budżetowej, z właściwie dobranym rozdziałem, w jakim mogą one zostać zastosowane.**

Rozdział II polecany jest również osobom poszukującym rozwiązania problemów interpretacji przepisów ustawy o finansach publicznych bądź ustaw prawa administracyjnego dotyczących montażu finansowych możliwych do zastosowania dla realizacji zadania ustawowego. Przez sięgnięcie do spisu treści publikacji **można znaleźć nazwę tematu odpowiadającą zagadnieniu prawnemu lub praktycznemu, dla którego poszukujemy zgodnego z prawem rozwiązania lub analizujemy wszystkie możliwe i legalne rozwiązania** (zob. nagłówki pytań na temat: finansowania przez gminę OSP; pomocy dla Ukrainy, dotacji i niebędących dotacją innych wydatków transferowych;

prawnej dopuszczalności posłużenia się darowizną z budżetu JST; legalnych form wydatków budżetu JST na wsparcie osób fizycznych w usunięciu z terenu nieruchomości azbestu; przeznaczenia wpływów z opłat alkoholowych, w tym na świadczenie dla przebywających na obszarze gminy obywateli Ukrainy).

Na końcu znajduje się tekst ujednoliconego rozporządzenia Ministra Finansów o klasyfikacji budżetowej, **wraz z niestanowiącymi tekstu rozporządzenia, zamieszczonymi w formie przypisów, objaśnieniami do podziałek uchylanych i nowych.**

Wojciech Lachiewicz

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl